

**ОТЧЕТ
НА МИНИСТЪРА НА КУЛТУРАТА

ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО ДОСЕГА
ОТ ПРИЕТИТЕ ЗАДАЧИ
В ПРОГРАМНИТЕ ДОКУМЕНТИ НА
КОАЛИЦИОННОТО ПРАВИТЕЛСТВО
В СФЕРАТА НА КУЛТУРАТА
ДО МЕСЕЦ АВГУСТ 2007 Г.**

Поддържане и оптимизиране на културната инфраструктура

През изминалия двугодишен период Министерство на културата положи сериозни усилия за поддържане и оптимизиране на културната инфраструктура, като важен елемент от културната политика. Усъвършенства се подходът на управление по посока на разширяване ролята на общественно-държавните форми при вземане на решения, относно развитието и финансирането на видовете културни институти и дейности.

За 2006 и 2007 г. Министерство на културата е осигурило за капиталови разходи общо 23 788 810 лева.

През 2006 г. за капиталови разходи 9 786 000 лв.

I. От бюджета на Министерството на културата 9 023 000 лв.

Изразходвани за:

- извършване на основни ремонти на сгради и други дълготрайни материални активи на държавните културни институти 7 541 000 лв.

за следните по-големи обекти:

ДМТ "Стефан Македонски" - София
2 824 000 лв.

Софийска опера и балет 1 929 000 лв.

Театър „199” – София 450 000 лв.

СХУПИ "Св. Лука" – София 851 000 лв.

Драматичен театър – „Сава Огнянов” – гр. Русе,
за сценична механизация, чрез община Русе 500 000 лв.

Музеен комплекс „Технически университет” 227 600 лв.

По-малки ремонти в още 12 културни институти 759 400 лв.

- Консервационно – реставрационни работи по недвижими паметници на културата 300 000 лв.

- Закупуване на машини, съоръжения, оборудване 1 182 000 лв.

II. По бюджета на Министерството на културата чрез корекции от Централния бюджет 763 000 лв.

изразходвани за:

- Реставрация на църквата „Св. 40 мъченици” 474 000 лв.

- Основни ремонти на културни институти 289 000 лв.

За 2007 г. за капиталови разходи са предвидени общо 14 002 810 лв.

I. По бюджета на Министерството на културата 9 302 810 лв.

Изразходвани за:

- извършване на основни ремонти на сгради и други дълготрайни материални активи на държавните културни институти 8 272 810 лв.

По-големите обекти, за които са предвидени, са:

Софийска опера и балет 3 052 000 лв.

ДТ "Н.О.Масалитинов" – Пловдив 1 227 000 лв.

СХУПИ "Св. Лука" – София 1 000 000 лв.

Сатиричен театър "Алеко Константинов" 888 000 лв.

Родопски драматичен театър – Смолян 500 000 лв.

ДТ "Стоян Бъчваров" гр.Варна 300 000 лв.

ДТ "Сълза и смях" 250 000 лв.

Други по-дребни ремонтни работи 1 055 000 лв.

- Консервационно – реставрационни работи по недвижими паметници на културата 500 000 лв.

- Закупуване на озвучителна и осветителна техника и сценична механизация 530 000 лв.

II. По бюджета на Министерството на културата чрез

корекции от Централния бюджет 4 700 000 лв.

предвидени за:

- Реставрация на църквата „Св. 40 мъченици“ 200 000 лв.

- Велики Преслав и Плиска 1 500 000 лв.

- Хълм „Трапезица“ – Велико Търново 1 500 000 лв.

- Опазване и съхраняване на недвижимото

културно наследство / Резерват "Мадарски конник", Тракийска гробница – с.Александрово, Боянска църква, Скални църкви край с. Иваново, гробницата край Старосел и др./ 1 000 000 лв.

- Филмохранилище на БНФ 500 000 лв.

Дефиниране на държавните преференции и стимули при осъществяване на инвестиционна дейност в различни сфери на художествената култура за развитие и държавно подпомагане на изследователска дейност в областта на изкуствата

Основните направления, по които Министерство на културата работи през отчетния период са:

- **Утвърждаване на българската национална идентичност** - Приет е цялостен „Национален културен календар” с повече от 4000 национални и общински културни събития през двете години , международни, национални и общински фестивали, юбилейни чествания, като 130 г. Априлско въстание, 150 г. читалищно дело, 150г. български театър, 150 г. музейно дело в България, 170 г. от рождението на В.Левски, 160 г. от рождението на Хр. Ботев и др.

- Подобряване на условията за създаване **конкурентноспособен български културен продукт** – (направен е пълен преглед на материалната база на културата; осигурени са средства за инвестиционни проекти в рамките на Бюджет`06 и Бюджет`2007 -**23 788 810 лв.**, както и допълваща субсидия за ремонти и техническо оборудване на читалища и библиотеки в размер на 6 000 000 лв. и 2 000 000 за обогатяване на книжния фонд с нова българска литература на регионалните, общинските и читалищните библиотеки по **програма „Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информированост”**.

- Увеличението на заплатите на персонала, зает в културните институти трябва да стане част от политиката по доходите и да бъде заложено в бюджета за 2008 г. Особено изостават в заплащането заетите в държавните музеи и художествени галерии, на които заплатите бяха увеличени преди две години само с 20 на сто. След повишаването на заплатите в регионалните музеи и библиотеки от 1 юли 2007 с 40 на сто, в държавните институти напрежението нарастна. Независимо, че заплатите на творческите кадри в държавните културни институти бяха увеличени през 2004 г. с 50 на сто, а на административния и помощно-технически персонал с 20 на сто през 2005 г., средната брутна месечна заплата на културните институти в системата на Министерството на културата от 01.07.2007 г. е на предпоследно място между 14 първостепенни разпоредители.

- **Подкрепа на усилията на художествените творци за хуманистично и патриотично влияние в обществото** - Учредена е награда на Министерството на културата, която се дава за цялостно творчество и принос в развитието на българската култура за всички видове изкуства; за 24 Май всяка година се удостояват 60 изявени български творци и дейци на българската култура; на 40 изявени и 10 млади творци се връчват материални награди; МК учреди годишна награда за особено висок принос в българската култура за музика, театър, кино, книга, архитектура.

- Продължава **кампанията за мобилизиране на обществото срещу пиратството в електронните медии**. Защитен и реализиран пред ЕК и Съвета по европейска интеграция е проект на Министерство на културата за **336 хил. лв.**, с който бяха осъществени поредица от национални и общински събития и медийни изяви, издаде се помощна литература на тази тема.

- Изградена е **Национална система за обмен на информация в областта на авторското право и сродните му права и индустриалната собственост**, както и

национална кампания за масово осведомяване на обществеността по проблемите на защитата на интелектуалната собственост .

- По Закона за меценатството е създаден и се поддържа **Национален регистър на меценатите и регистър на организациите, подпомагащи културата**; издаден е Бюлетин № 1 с регистрираните по Закона и е определен първия Меценат на годината.

- **МК легитимира отново формациите на българския цирк, като създаде звено, подпомагащо работата на цирковите трупи и сдружения.**

- Създаден е **Регистър на недвижимите имоти – държавна собственост, с предоставени права на управление на Министерство на културата**, съгласно изискванията на Правилника за прилагане на Закона за държавната собственост .

- По Закона за закрила и развитие на културата е създаден и се поддържа **Национален информационен регистър на културни организации и институти в България.**

- Изградени и функциониращи **Национален съвет по нематериалното културно наследство; Ромски обществен съвет; Обществен съвет по културното многообразие; Национален съвет по читалищно дело.**

- *Изпълнени са всички мерки от Плана за действие за 2005/6 г. по поетите ангажименти в процеса на преговорите за присъединяване към ЕС по Глава 20 “Политика в областта на културата и аудиовизията”.*

- Направена е **задълбочена оценка и на състоянието на културно-историческото наследство** и са набелязани управленските стъпки за изграждане на държавна политика за опазване паметниците на културата на България. За отчетния период осъществените проекти в областта на опазване на недвижимите пометници на културата възлизат на над 16 000 000 лв.

- **Двугодишният размер на държавното подпомагане за български филми 2005 – 2006 год. е - 11 100 000 лв. Произведените филми за 2005 – 2006 год. са 10 игрални, 19 документални и 120 мин. анимация. В производство са още 10 игрални, 19 документални и 140 мин. анимация.**

- **Усвоени средства за български филми от европейски фондове**, в които България членува, (ЕВРОИМАЖ, МЕДИЯ ПЛЮС И БАЛКАНСКА ФИЛМОВА МРЕЖА), както и от регионални филмови фондове: до 2006 год. –3 223 099 евро.

- **Работа с младите творци и потребители на изкуството - общуване между поколенията.** *Работим по програмите „Българският език, книга и любов към четенето”; „Изкуство и училището”; „Културата на младото поколение в малките населени места – резултат и обединени усилия на местна власт бизнес и гражданско общество”; Усъвършенстваме учебните програми, развиващи естетическите потребности на младите хора, ранното откриване на талантливите младежи и намиране ефективни форми за подпомагане развитие на надарените;*

- Осигуряването на съвременни условия за реализиране на **качествен образователен процес и подготовка на висококвалифицирани кадри в областта на изкуствата и културата.** Издаване на справочник, представящ училищата по изкуствата и по културата. Същият е издаден и под формата на електронна визитка с превод на английски език.

- МК, съвместно с Френския културен институт и Археологическия институт с музей при БАН, участва в реализацията на инициативата **“Нощта на музеите”**. МК е

организатор на **Национална изложба** на тракийските съкровища в Регионален исторически музей – гр. Варна.

I. - Подписаният през 2006 година **Меморандум за програмата “Четяща България” и програмата “Помощ за книгата”**. Проведен бе и традиционният конкурс за издателски проекти. За 2006/7 г. са сключени договори с издатели по 184 проекта.

- **Осигуряването на свободен и равен достъп до информация в библиотеките е важна цел в работата на МК**. За цялостно решаване на проблема в обществените библиотеки МК подготви договор за партньорство с фондация „Бил и Мелинда Гейтс” за финансиране от фондацията на проект „Глобални библиотеки”. Предвижда се в програмата да бъдат включени 1000 регионални и читалищни библиотеки.

- **Подкрепа на усилията на художествените творци за хуманистично и патриотично влияние в обществото** - Учредена е награда на Министерството на културата, която се дава за цялостно творчество и принос в развитието на българската култура за всички видове изкуства; за 24 Май всяка година се удостояват 60 изявени български творци и дейци на българската култура; на 40 изявени и 10 млади творци се връчват материални награди;

Реализиране на промени в културното законодателство, гарантиращи адекватна на пазарните условия нормативна регулация – свобода на действие и формиране на пазарно ориентирано поведение на културните институции и творците

В рамките на двете години МК внесе и са приети: **Закон** за меценатството; промени в **Наредбата** за условията и реда за осъществяване на закрила на деца с изявени дарби и **Програма** за нейното изпълнение; Поправки на **Закона** за народната просвета; Нов УП за НИПК; Нов Устройствен правилник на Министерството на културата; Допълнения и изменения в **Закона** за защита и развитие на културата; Промени в **Закона** за радио и телевизия; Промени в **Закона** за авторското право и сродните му права; ЗИД на **Закона** за киноиндустрията в България (приет на първо четене в НС); **Меморандум** за разбирателство между Европейската общност и Р България в Програмата “Култура 2000”; изработване на **Концепция** за въвеждане на цифрово разпространение на радио-телевизионни програми; процедура по ратификацията на **Концепция** за опазването на културното наследство; процедура по ратификация на опазването на многообразието от форми на културно изразяване; **Постановление № 85** на МС от 17.04.2007 за организация и координация по въпросите на ЕС. МК участва в работната група, която работи върху новия **Закон** за културното наследство. В последна фаза на подготовка са **Закон** за държавните и общински библиотеки и **Закон** за народните читалища. В новите структури на МК и нормативните документи, които ги регламентират, е поставен акцент върху развитие на формите на обществено – държавното начало при оценяване проектите за финансиране по различните видове изкуства. *Изменение и допълнение към ЗЗРК, свързани с правилата за провеждане на конкурси за длъжността “директор” на държавните музикални и танцови институти.* Усъвършенствана бе **нормативната база за прием на ученици в средните училища по изкуствата и средните училища по културата** – актуализирани Наредби № 3,4; разработване на Наредба за прием на ученици в училищата по изкуствата; промяна на **Постановление** на МС № 153, с което се увеличи броя на регионалните библиотеки (от 11 на 27) и на регионалните музеи (от 13

на 28); актуализирана е и приетата от Министерството на културата **“Стратегия за равнопоставена интеграция на ромите в българската култура”**. * В областта на **интелектуалната собственост** за периода бе извършена задълбочена работа по **вторичното законодателство**, създаване на механизми и условия за прилагане. Приета е **Наредба** за реда и начина на взаимодействие между МК, МВР, МП, Агенция „Митници” и Патентно ведомство чрез регионалната система за обмен на информация в областта на Авторското право и сродните му права и индустриалната собственост”; **Наредба** за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 28. 01. 2005 г. за оценка на декларирани движими паметници на културата. Решение на МС от 12.01.2006 г. се създаде **Съвет за защита на интелектуалната собственост към Министъра на културата**. Това е орган с голямо политическо значение, обединяващ политическата воля и експертните знания на всички органи и институции, ангажирани със **защитата на интелектуалната собственост**; МК укрепи своя **административния капацитет** на дирекциите „Авторско право и сродни права” и „Евроинтеграция и международно сътрудничество”. Създадена е система за професионална подготовка на работещите в новите структури на МК, свързани с авторското право и европейските международни отношения в културата чрез програмите „Достъп до структурните фондове на ЕС” , „Опазване на интелектуалната собственост” и «Аудиовизуална политика».

* **Дейности на активно правоприлагане:** регистрациите по силата на Закона за административното регулиране за производство и търговия с оптични дискове, матрици и други носители са вече 7 190 с права на внос и на износ. МК е активен участник в съвместни проверки по силата на този закон с данъчните власти и полицията.

Децентрализация на управлението и финансирането на културата и издигане ролята на неправителствения сектор в културните процеси

В съответствие с прилагане принципите на децентрализация в сферата на културата, както и във връзка с осъществяването на ефективност и прозрачност в управлението и подпомагане развитието на културните процеси, към Министъра на културата са създадени обществени съвети със статут на експертно-консултативни органи:

- ▶ Национален съвет по нематериалното културно наследство;
- ▶ Ромски обществен съвет;
- ▶ Обществен съвет по културното многообразие;
- ▶ Национален съвет по читалищно дело;
- ▶ Обществено-експертен съвет в областта на музикалното и танцово изкуство;
- ▶ Обществено-експертен съвет по библиотечно дело;
- ▶ Обществено-експертен съвет по книгата и четенето;
- ▶ Обществено-експертен съвет в областта на театъра;
- ▶ Обществено-експертен съвет в областта на вариететното и цирково изкуство.

В новите структури на МК и нормативните документи, които ги регламентират, е поставен акцент върху развитие на формите на обществено – държавното начало при оценяване проектите за финансиране по различните видове изкуства.

Постигнати са добри резултати при финансирането на творчески проекти в областта на театъра, музиката, движимите и недвижимите паметници на културата. В областта на **театралното изкуство** за отчетния период са субсидирани **103 творчески проекта**; в областта на **музикалното изкуство** – **405**; за **движими и недвижими паметници** на културата субсидираните проекти са над **50**.

Чрез Национален фонд „Култура” са субсидирани над 600 проекта в областта на изкуството и културата.

Допълващата субсидия за народните читалища също се предоставя на базата на защитени проекти, като средствата се превеждат чрез общинските бюджети.

През 2006 г. финансова подкрепа по линията на целевата допълваща субсидия получиха 1115 читалища /983 на първи тур и 132 на втори тур/. Предоставени са **общо средства в размер на 2 500 000 лв.**, в т. ч. както следва: 1 852 790 лв. за извършване на спешни и неотложни аварийно-възстановителни ремонтни дейности по сградите на читалищата; 257 010 лв. за набавяне на нова литература за читалищните библиотеки; 269 200 лв. за закупуване на компютърна техника и автоматизация на читалищните библиотеки.

Първото полугодие на 2007 г. – на базата на подадени проектни фишове финансова подкрепа по линията на целевата допълваща субсидия получиха 1398 читалища. Предоставени са общо средства в размер на 3 330 500 лв., в т. ч. 2 887 750 лв. за текущ ремонт; 73 710 лв. за набавяне на нова литература; 40 340 лв. за периодика; 215 700 лв. за закупуване на компютърна техника и софтуер за библиотеките.

Общо за 2006 и 2007 г. за подпомагане на културни събития, чествания, фестивални и конкурсни прояви, археологически разкопки, допълваща субсидия по Закона за народните читалища, книги за попълване на библиотечните фондове са осигурени общо 16 751 500лв.

Запазване на културното наследство и неговото социализиране като важен елемент от културната политика

Министерството на културата продължи да изпълнява основните си ангажименти за опазване на културно-историческото наследство и неговото социализиране като важен елемент от културната политика, както и създаване на нов подход на управление за разширяване ролята на обществено-държавните форми при вземане на решения относно развитието и финансирането на културното наследство.

За отчетния период осъществените проекти в областта на опазване на недвижимите паметници на културата възлизат на над 16 000 000 лв.

Направена е задълбочена оценка и на състоянието на **културно-историческото наследство** и са набелязани управленските стъпки за изграждане на държавна политика за опазване паметниците на културата на България.

Осъществени са Консервационно-реставрационни работи с целево финансиране на значими обекти на културно-историческото наследство; Ремонтни дейности на сградите на културни институти; Опазване и контрол на паметниците на културата; Ефективен музеен мениджмънт и маркетинг; Представяне на движими паметници на културата пред публика в страната и чужбина; Създаване и възпитаване на бъдеща музейна публика; Оптимизиране на връзките със сектора туризъм.

5. Специални мерки за развитие на българската култура и нейното популяризиране в Европейския съюз. Развитие на регионалното сътрудничество в областта на културата

Преструктуриране на националната музейна мрежа

През 2006 г. с ПМС са преобразувани 29 общински музея в регионални. През 2007 са разкрити 4 общински музея и една галерия.

Министерство на културата работи активно по разширяване състава на Експертния съвет по музейно дело с цел изработване на програмен документ за физическо и юридическо опазване, консервация и реставрация на движимите паметници на културата, както и по Методическо ръководство на националните, регионалните, общинските и частни музеи по опазване на движимите паметници на култура.

Стартирана е процедурата за финансиране на проекти по структурните фондове на ЕС – Оперативната програма за регионално развитие; Създаване и въвеждане на Единен софтуер за управление на музейните фондове; Създаване и поддържане на Единен електронен регистър на музеите и галериите в Република България

Подобряване на управлението и защитата на културно-историческото наследство

Министерство на културата работи за преодоляване на дългогодишните пасиви свързани с поддръжката, обновяването, техническото оборудване и обзавеждане на културните средища по съвременните естетически, функционални, технологични, технически и екологични стандарти.

Разработени са предварителни оценки за състоянието и насоки за намеси с конкретни параметри за повечето от инвестиционните проекти, свързани с ремонтите и обновяването на сградния фонд на културата; Поддържане на Националния регистър на паметниците на културата; Методическо подпомагане опазването на паметниците на културата; контрол и разрешителни; Опазване на паметници на културата, свързани с българската история и култура извън страната.

Модернизация на системата за регистрация на паметниците на културата

Работи се по проект за цифрова **информациона система за регистъра на недвижимите паметници на културата**. Извършва се пълна актуализация на списъците на недвижимите паметници на културата на научно документалния архив на Националния институт за паметници на културата.

Развитие на регионалната културна политика във вътрешен и външен план

Основните направления, по които се работи, са подобряването на библиотечното и информационно обслужване на национално и регионално ниво; подпомагането на читалищата за утвърждаването им като основни-културно-просветни организации, които извършват и държавни културни дейности; създаване на предпоставки за успешна интеграция на културата на малцинствените общности; документиране, запазване и популяризиране на традиционната българска култура и фолклор; подпомагане и насърчаване проявите на любителското творчество.

- Подпомагане дейността на читалищата

- Подобряване нормативната уредба за читалищата и надзор върху прилагането на Закона за народните читалища;
- Водене и подържане на регистър на народните читалища;
- Изграждане на информационен сайт за читалищата;
- Подпомагане финансовото, кадрово, материално-техническо осигуряване и модернизация на читалищата;
- Пряко наблюдение и координация на дейността на 28-те Регионални експертно-консултантски и информационни центрове „Читалища”.

- Активизиране на четенето и информираността на гражданите, чрез обновяване на библиотечните фондове

- Попълване на библиотечните колекции с книги и нови носители на информация, на проектен принцип;
- Утвърждаване на добри практики за партньорство между библиотеките;
- Подпомагане внедряването на информационните технологии и изграждане на локални мрежи между регионалните и читалищните библиотеки;
- Инициране на нови форми за представяне на литературни произведения.

- Подпомагане творчески проекти и изяви в сферата на любителското творчество

- Финансова подкрепа за осъществяване на проекти за изяви с детска и младежка насоченост, организирани от държавни, общински и частни културни организации;
- Финансова подкрепа за реализиране на проекти за образователни концерти, спектакли и тематични цикли;

- Подпомагане развитието на талантиливи млади музикални и танцови изпълнители, чрез финансова подкрепа на проекти за техни изяви и участия в страната и в чужбина.

- Съхранение и популяризиране на традиционната българска култура и фолклор /нематериалното културно наследство/

- Организиране на действаща система „Живи човешки съкровища” на базата на културните феномени от фолклорното ни наследство;
- Предприемане на конкретни действия на национално и регионално ниво във връзка с Конвенцията на ЮНЕСКО за нематериалното културно наследство.

- Културна интеграция

- Подпомагане популяризирането на културата на малцинствените общности;
- Подкрепа на творческите изяви на състави и индивидуални изпълнители от малцинствените общности в международни, национални и регионални културни прояви.

Постепенно увеличаване на средствата, отделяни за култура до достигане на Европейските стойности.

В абсолютни стойности средствата за култура се увеличават, както следва: за **2005 г.** – 89 520 553, за **2006 г.** – 91 653 558, за **2007 г.** по уточнения план средствата са 102 196 859, но за съжаление съотношението към БВП продължава да бъде на ниво от 0.6 %. Особено важно е да се достигне до решение приходите от дейността на държавните културни институти да могат да се реинвестират в културен продукт, което ще позволи значително да се увеличат средствата за него. Като пример може да се посочи фактът, че през 2006 г. културните институти - музеи, галерии, театри и опери, са преизпълнили планираните по бюджет приходи с **3.5 милиона лева**, но рамката, определена от бюджета не позволява реинвестирането на тези средства и те отиват директно в Централния бюджет. Като се има предвид, че културата не е приоритет и не получава пряко средства от Европейските фондове, е наложително решаване на този въпрос.

Приемане на Национална стратегия за развитие на културата

Националната стратегия за развитие на културата е в процес на разработка и в съответствие със ЗЗРК ще бъде готова в началото на 2008 г.

Във връзка с осигуряването на широка обществена дискусия върху Националната стратегия за развитие на културата МК стана инициатор и съорганизатор на поредица от научни конференции, семинари и работни срещи с НПО. С подчертан интерес се приеха **Националните научни конференции „Българската културата между държавата и пазара”** и **“Културната интеграция – реалности и перспективи».**

Популяризиране на българската култура в Европейския съюз и насърчаване участието ѝ в европейски културни инициативи и програми

За отчетния период 2006 – 2007 са реализирани:

- Представителни изяви на българската култура в чужбина – 480;
- Участия на български творци в международни проекти и прояви – 307;
- Участия в международни конкурси, фестивали, панаира, съвместни проекти – 240;
- Реализирани форми на информационна политика за популяризиране на българската култура – 1200;

7. Активно участие в европейски културни инициативи и програми

▢ **Налагането (Утвърждаването)** на българската национална култура като носител на собствени ценности в общността на европейските страни

▢ Провеждане на политика на активно участие в европейските културни инициативи и програми за интегрирането на български творци и културни продукти в европейския и световния културен обмен

▢ Утвърждаване ролята на България като фактор за развитие на европейската културна политика

▢ Оптимизиране на мрежата от културни институти

Активна международна дейност, насочена към популяризиране на българската култура в европейската общност

Целенасоченото утвърждаване на ролята на българската култура като национална ценност е важен фактор за съхраняването на националното ни самосъзнание.

- Като равноправен член на ЕС Министерството на културата ръководи **Работна група 18:** „Политика в областта на културата и аудиовизията, закрилата на интелектуалната и индустриалната собственост.”

- Чрез своите представители МК е активен член на работните органи към Съвета – Комитет по културни въпроси и Аудиовизуална работна група, област: образование, младеж и култура.

- **Работим по програми** „Култура 2007-2013”; „Медиа 2007-2013”; „Европейска година на межкултурен диалог-2008”; 2009 – Европейска година на креативността, иновациите и образованието; Националната програма „Култура и информация – достъп за всеки”.

- Съвместно УНСС, МК направи **социологическо проучване за „Приноса на индустриите в областта на авторското право и сродните му права към националната икономика за периода юни 2006г – януари 2007”** . Изводите от това изследване помагат за определяне приоритетите на културната политика на страната за разширяване формите на реализация в творческите.

- МК проведе две срещи на Съвета на министрите на културата от Югоизточна Европа в рамките на Българското председателство на Съвета; участва във Втората среща на държавните глави от ЮИЕ в рамките на „Културни коридори в Югоизточна Европа“-Опатия, Хърватия, юни`06; присъедини се към Декларацията от Опатия, в изпълнение на която министрите на културата от ЮИЕ приеха Стратегия и План за действие на срещата във Варна.

- МК активно участва реализирането на **Рамковата програма на Съвета на Европа за културно и природно наследство в Югоизточна Европа** – съвместна програма с ЕС;

В резултат на положените усилия и координирани действия бяха изпълнени всички мерки от Плана за действие на 2005 и 2006 г. по раздел „Култура и аудиовизуална политика“, което даде сериозни основания на ЕК да отрази постигнатото в Мониторинговия доклад за напредъка на Р България за присъединяване към ЕС.

* Българската култура е представена пред страните – членове на ЕС в изпълнение на няколко целеви програми:

- Приносът на българската култура и културно наследство към културното многообразие на Европа;

- „България – люлка на древни цивилизации“ (изложби в най-престижни европейски галерии на колекции, подбрани от 39 000 регистрирани паметници на културата и фотоизложби и издаване на каталози на 9-те български паметници, намерили място в Списъка на световното наследство;

- „Исторически свидетелства за средновековната култура и християнството по българските земи“;

- „Кирилската азбука – новата азбука на ЕС“;

- „Свидетелства за Златния век на българската култура и архитектура“;

- „Българските фолклорни традиции“;

- „Съвременно изкуство“.

Чрез богата и разнообразна програма на **българските културни центрове** през двете години на управление на тристранната коалиция, МК финансира в Прага, Берлин, Париж, Брюксел, Мадрид, Копенхаген, Стокхолм, Хелзинки, Любляна, Лисабон, Люксембург, Братислава, Дъблин и др. Дни на българската култура с участието на състави от българските средни училища по изкуствата, на висшите училища по изкуствата, изявени представители на творческите професии и фолклорните формации у нас.

* Стратегическите цели, които си поставихме след присъединяването към ЕС са:

- Да участваме активно в Европейските културни политики и програми;

- Да следваме приоритетите на Португалското, Словенското и Френското председателство на ЕС;

- Да развиваме националните политики в областта на защита на интелектуалната собственост и електронните медии в съответствие с ангажиментите, произтичащи от членството;

- Активно сътрудничество със Съвета на Европа, ЮНЕСКО, МА по франкофония и др;

- Водеща роля в ЮИЕ – чрез срещите на Съвета на министрите на културата от ЮИЕ и Инициатива „Културни коридори в ЮИЕ“;

- Активна програма за изпълнение специфичната роля на България като културна връзка с Русия - принос към диалога ЕС-Русия в областта на културата – православните традиции, славянските корени, исторически връзки и ролята на Кирилската азбука;

- Насърчаване мобилността на артисти и творчески продукти и интегрирането им в европейското културно пространство;

- Изграждане на административен капацитет за усвояване на финансови средства от структурните фондове на ЕС;

- МК продължава диалога с местните власти за споделената отговорност за развитие на държавните и общински културни институти;

- Стимулиране на публично – частното партньорство в сферата на културата;

- Специални програми в подкрепа на младежкото творчество и контактите му с европейските сцени.

- МК легитимира отново формациите на българския цирк, като създаде звено, подпомагащо работата на цирковите трупи и сдружения.

В резултат на положените усилия и координирани действия бяха изпълнени всички мерки от Плана за действие на 2005 и 2006 г. по раздел „Култура и аудиовизуална политика“, което даде сериозни основания на ЕК да отрази постигнатото в Мониторинговия доклад за напредъка на Република България за присъединяване към ЕС.

ПРИОРИТЕТИ В РАБОТАТА НА МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА ЗА 2008 ГОДИНА

- **утвърждаване на новата визия за културата** като фактор за устойчиво икономическо развитие и за разширяване процеса на взаимно опознаване и разбирателство между европейските граждани. Създадена е **Програма за работа в областта на солидарността: подготовка за европейската година на межкултурния диалог – 2008 г.** МК има водеща роля на координатор на българското участие в реализацията на инициативата на ЕК. На 15 юни приключи процедурата за набиране на идеи и предложения за реализацията на българския модул на участие съобразени с оценката на ЕК, ЕИСК и КР относно европейския дневен ред за културата в един глобализиращ се свят.
- насърчаване на международното културно сътрудничество и създаване на **благоприятни условия за интегриране на българските творци и културни продукти в световния културен пазар.**
- **подкрепа на младежкото творчество** и представянето му в България и зад граница.
- създаване на условия за **защитата на интелектуалната собственост** в България.
- **правоприлагане и политики, свързани с Конвенцията на ЮНЕСКО за опазване и насърчаване на многообразието от формите на културно изразяване.** Тази Конвенция на ЮНЕСКО е най-европейската по дух, в пълна хармония с водещия принцип на ЕС, „Единство в многообразието”.
- осъвременяване на **регулаторната рамка в аудиовизуалния сектор.**
- активно участие в продължаващата дискусията по промените на Директива 89/552/ЕЕС (Телевизия без граници) и изискванията заложен в **Инициатива „Европейски дигитален портал”.**
- активно участие в организация и провеждане на **Европейските дни на наследството.**
- запазване потенциала на България за **водеща роля на страната ни по отношение на културните контакти между ЕС и Русия.**
- **оценка на съществуващата инфраструктура** от гледна точка на целите и принципите на националната културна политика и подпомагането на регионалните културни инициативи
- **културата в малките населени места** - резултат и обединени усилия на читалища, училища, библиотеки, местна власт, бизнес и гражданско участие.
- **усъвършенстване на механизма за финансиране на читалищата,** разпределянето на държавната и общинските субсидии и осъществяването на обществен контрол. Технологично обновяване на читалищната дейност на базата на защитени програми и проекти

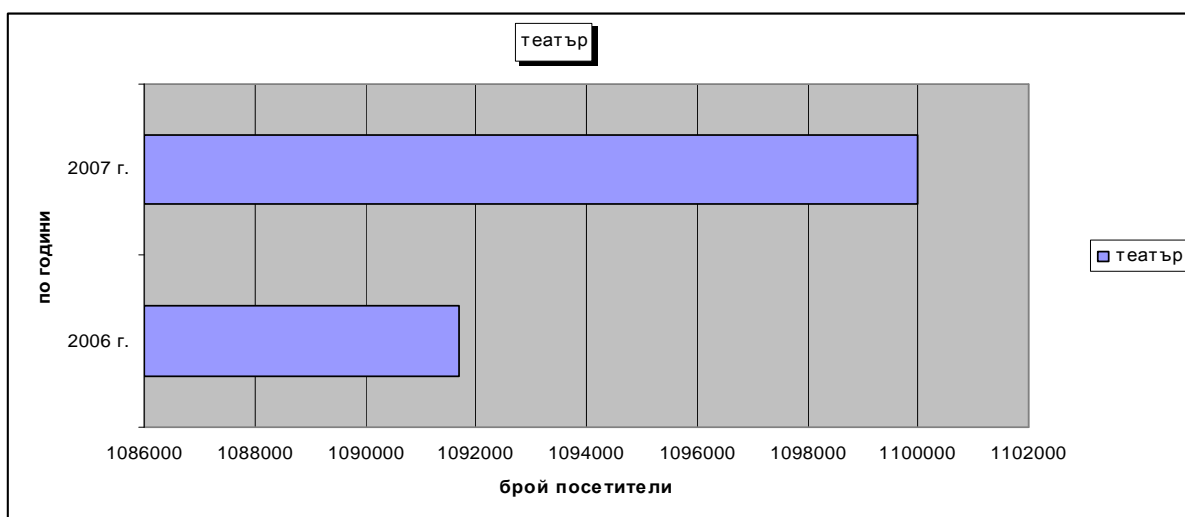
- превръщане на областите и особено на общините в активни субекти за развитието на регионалната културна политика. По-голяма автономия при идентифициране, създаване и използване на културните ресурси
- задълбочаване на политиките за партньорство между представителите на държавните културни институции и власти с гражданския сектор.
- изграждане на квалифициран административен капацитет за усвояване на финансови средства от структурните фондове на ЕС.
- осигуряване на високо качество и ефективност на учебно-възпитателния процес и на професионалната подготовка по изкуствата
- популяризиране на българското народно творчество като една от основните форми за интеграция на българската култура.
- утвърждаване на културата като основен инструмент на социална интеграция и диалог между различните етнически и религиозни общности.
- подпомагане на творчески проекти и изяви в сферата на любителското творчество.

* **Работата по тези приоритети оказват позитивни въздействия върху общественото развитие:**

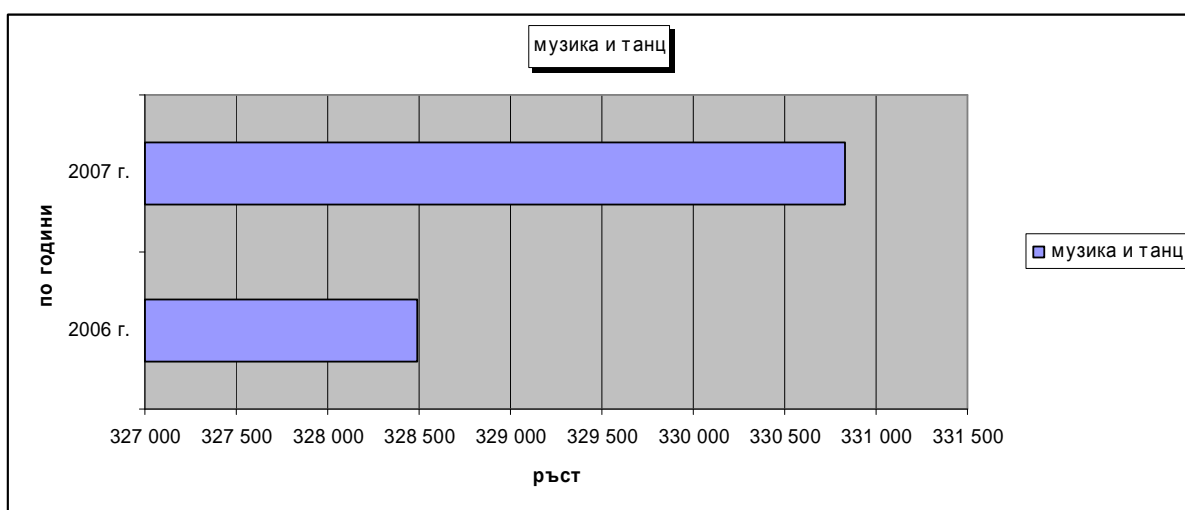
- Запазване на националната културна идентичност и интегрирането ѝ в културното многообразие, съществуващо в Европа и света.
- Разширяване и задълбочаване на връзките и контактите на българската култура в света.
- Изграждане на нова ценностна система и мислене на съвременния български творец в условията на пазарна икономика и активното развиване на културните индустрии.
- Съхраняване на националните културни характеристики.

БРОЙ ПОСЕТИТЕЛИ НА ТЕАТРАЛНОТО, МУЗИКАЛНОТО, ФИЛМОВОТО ИЗКУСТВА; МУЗЕИ И ГАЛЕРИИ

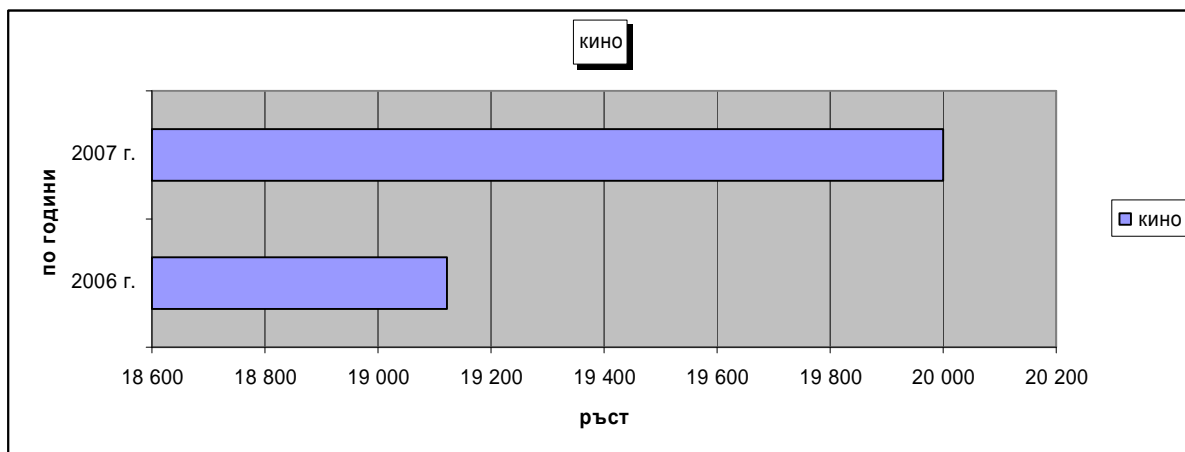
I БРОЙ ПОСЕТИТЕЛИ – ТЕАТРАЛНО ИЗКУСТВО

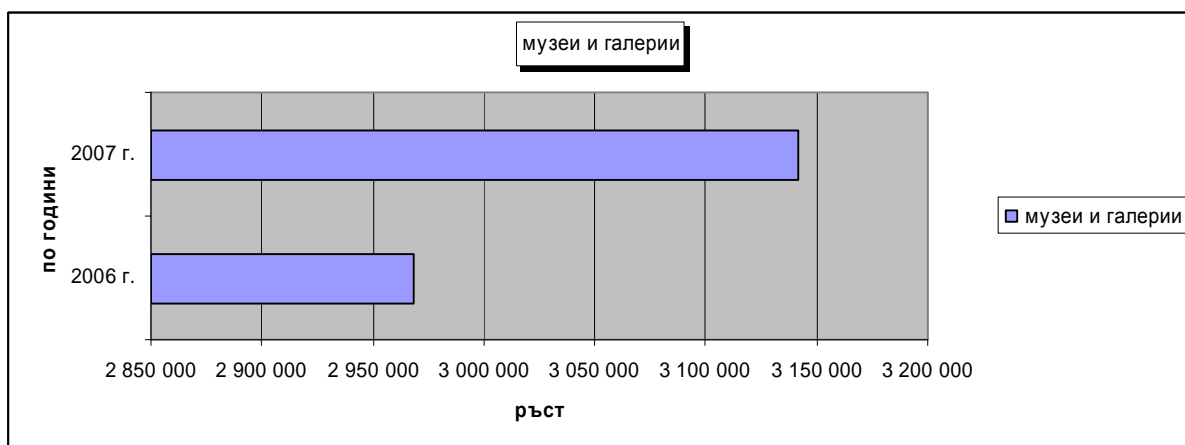
II БРОЙ ПОСЕТИТЕЛИ – МУЗИКАЛНО И ТАНЦОВО ИЗКУСТВО

III БРОЙ ПОСЕТИТЕЛИ - КИНО

IV БРОЙ ПОСЕТИТЕЛИ – МУЗЕИ И ГАЛЕРИИ

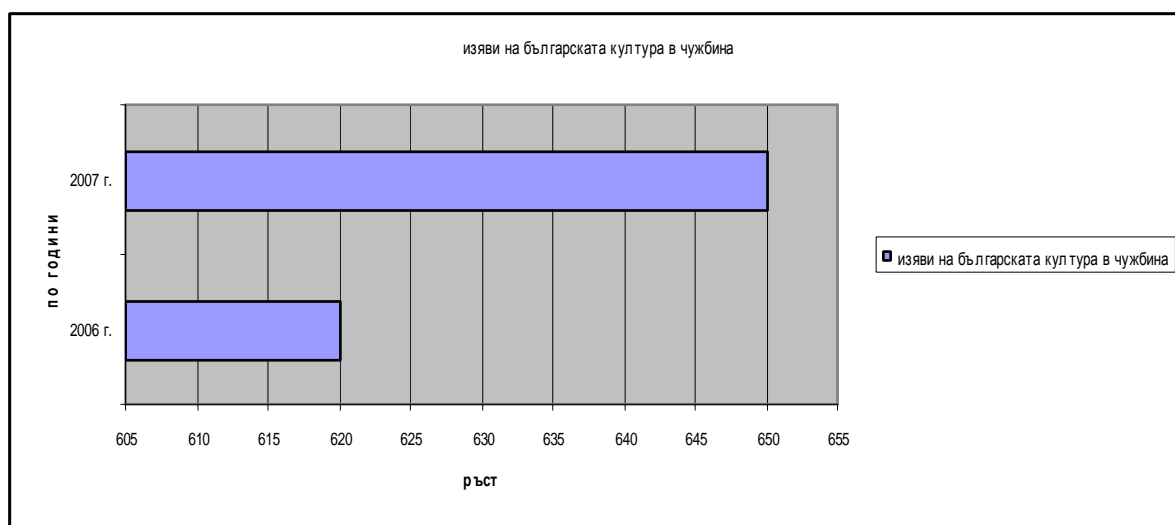

- Представените графики показват тенденция към увеличение броя на посетителите на проявите в културните институции.

РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПРЕДСТАВИТЕЛНИ ИЗЯВИ НА БЪЛГАРСКАТА КУЛТУРА В ЧУЖБИНА

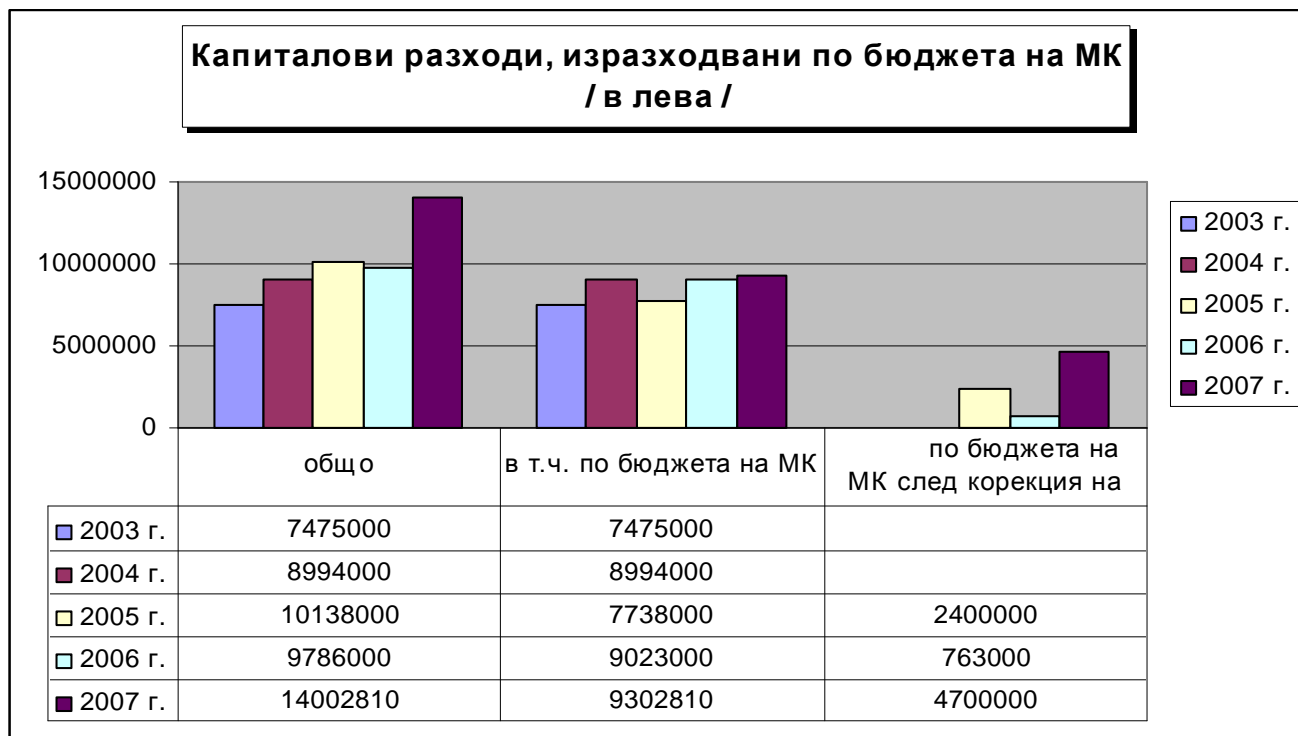
УЧАСТИЕ НА БЪЛГАРСКИ ТВОРЦИ НА МЕЖДУНАРОДНИЯ ПАЗАР НА ИЗКУСТВОТА

V ИЗЯВИ НА БЪЛГАРСКИ ТВОРЦИ В ЧУЖБИНА

- Представената графика показва нарастване броя и вида на културните изяви, реализирани в чужбина.

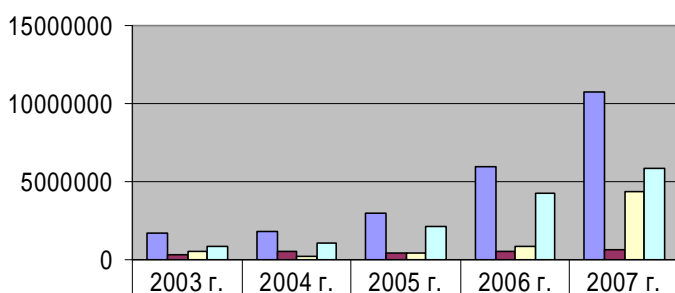
**КАПИТАЛОВИ РАЗХОДИ,
ИЗРАЗХОДВАНИ ОТ БЮДЖЕТА НА МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА
ЗА ПЕРИОДА 2003 – 2007 г.**

СРЕДСТВА, ИЗРАЗХОДВАНИ ЗА
ПОДПОМАГАНЕ НА КУЛТУРНИ СЪБИТИЯ, ЧЕСТВАНИЯ, ФЕСТИВАЛНИ
И КОНКУРСНИ ПРОЯВИ И ДОПЪЛВАЩА ЦЕЛЕВА СУБСИДИЯ ЗА
НАРОДНИТЕ ЧИТАЛИЩА
ЗА ПЕРИОДА 2003 – 2007 г.

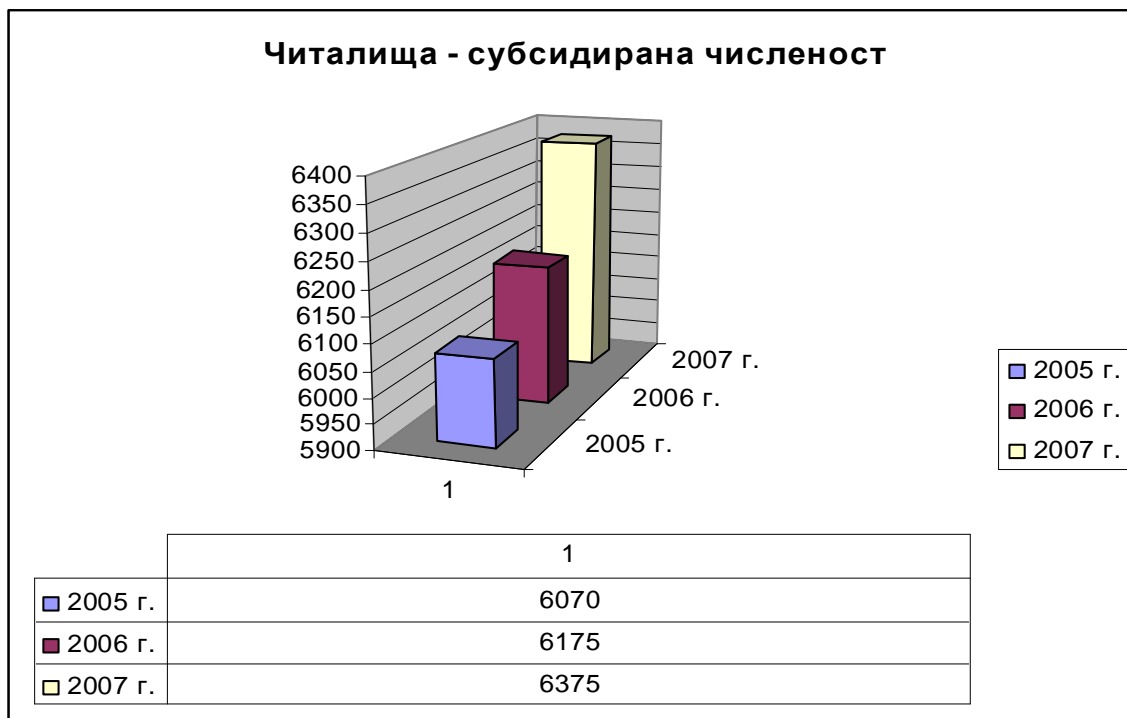
Средства, изразходвани за подпомагане на културни събития, чествания, фестивални и конкурсни прояви, както и допълваща целева субсидия за народните читалища /в лева/

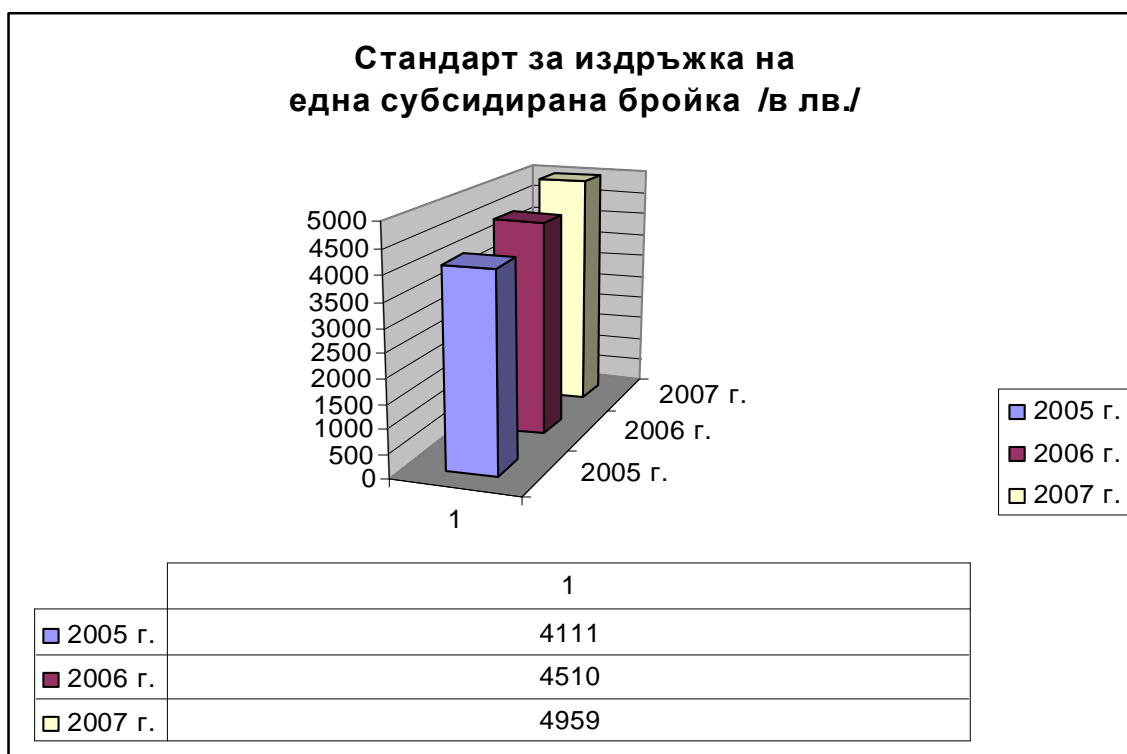
	2003 г.	2004 г.	2005 г.	2006 г.	2007 г.
■ Общ	1735000	1844000	3028000	5982500	10769000
■ в т.ч. по бюджета на МК	365000	496000	475000	565500	614000
■ по бюджета на МК след корекция на	565000	245000	473000	817000	4355000
■ по бюджета на общините чрез Централния бюджет					

- Общ
- в т.ч. по бюджета на МК
- по бюджета на МК след корекция на целевите разходи по Централния бюджет
- по бюджета на общините чрез Централния бюджет

Читалища – субсидирана численост – 2005 - 2007 г.

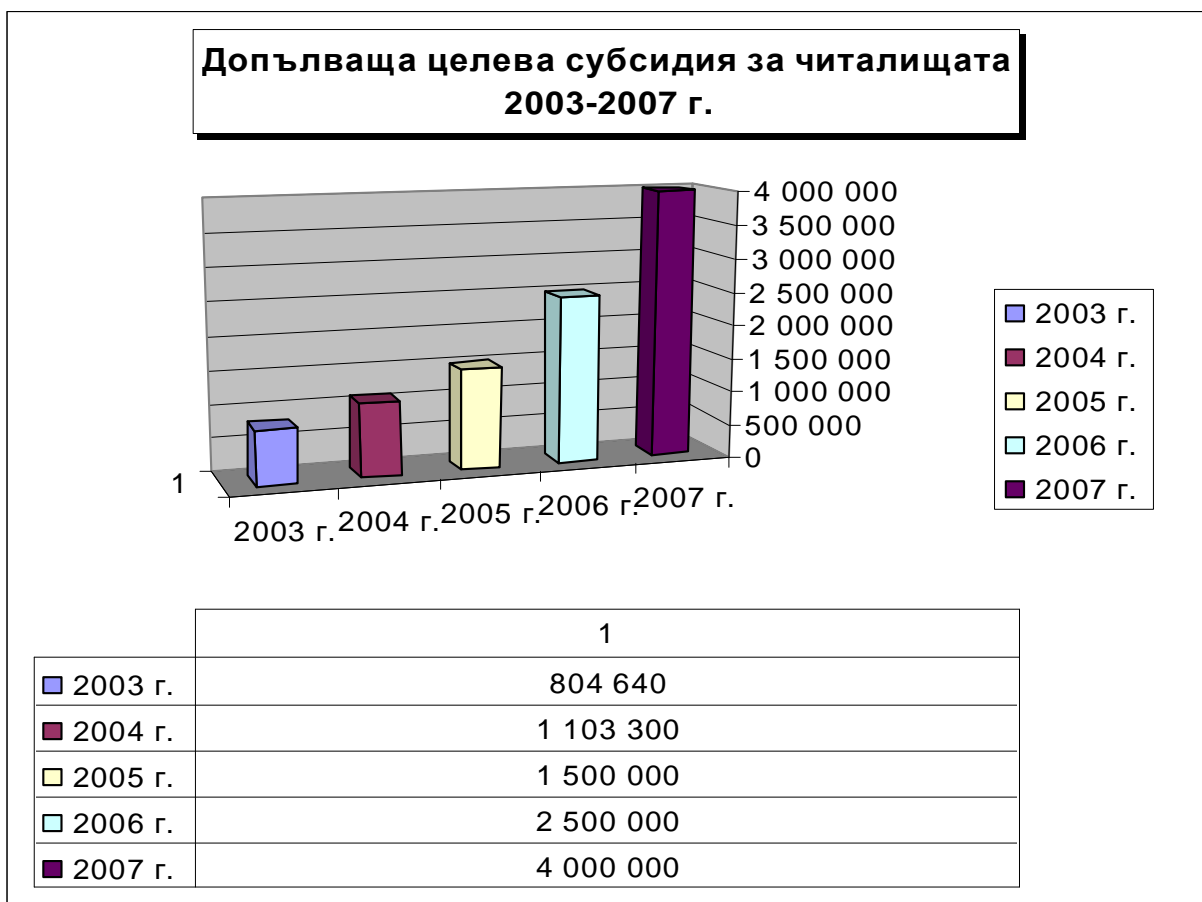
Стандарт за издръжка на една субсидирана бройка – 2005-2007 г.

Средства от държавния бюджет за читалищата 2003-2007 г. /в лева/

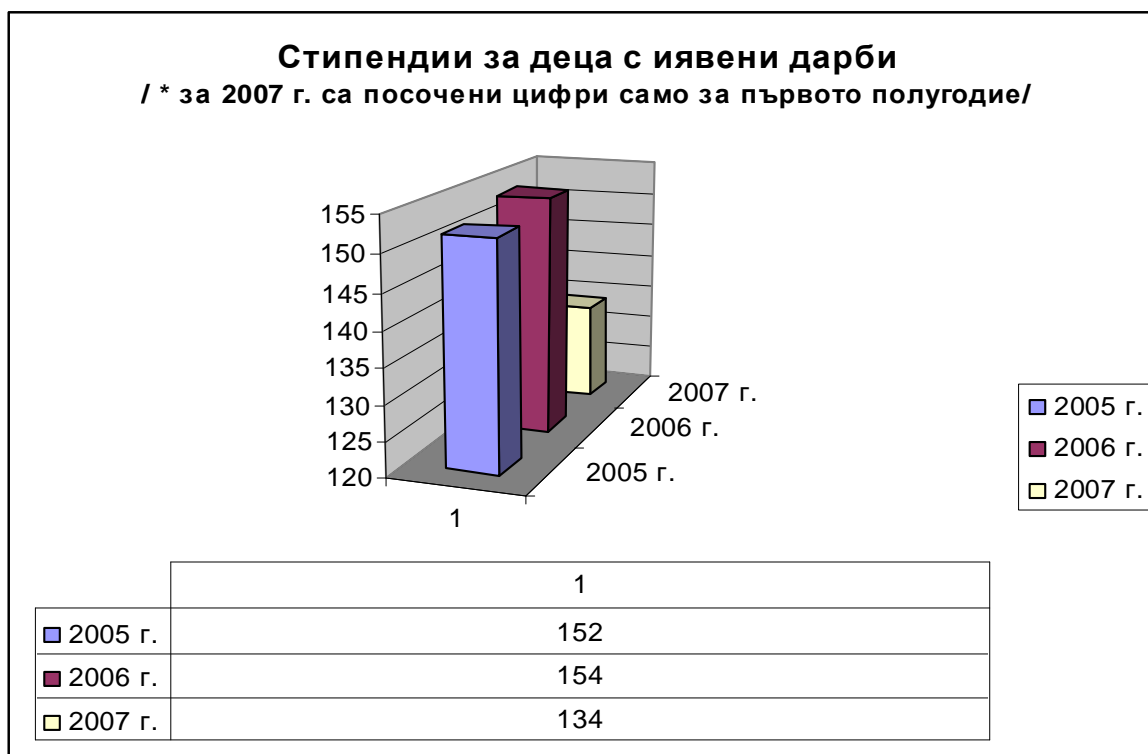

Допълваща целева субсидия за народните читалища 2003-2007 г. /в лева/

Отпуснати едногодишни стипендии по
Програмата за осигуряване на специална закрила
на деца с изявени дарби

за периода 2005 – 2007 г.

ПРИЛОЖЕНИЕ № 4

2006 г.

I. Организиране и участие в кръгли маси и семинари

- ▶ Втора национална кръгла маса „Културата в малкия град” – Правец;
- ▶ Национална кръгла маса „Библиотека. Читалище. Училище” – Велико Търново;
- ▶ „Предизвикателствата пред читалищата от областния град” – Смолян;
- ▶ „Културната интеграция – реалности и перспективи”- Пещера;
- ▶ „Читалищни възпитателни практики за развитие на межкултурното общуване” – Велинград;
- ▶ „Културната интеграция в Европейски контекст” – София;
- ▶ „8 април – Международен ден на ромите – семинар с международно участие “Фокус върху живота на ромите”- София;
- ▶ „Социално-икономическото и културно развитие на ромската общност – София.
- ▶ Работни срещи по проблемите на читалищата, културната интеграция на малцинствените общности, регионалната културна политика - Бургас, Стара Загора, Сливен, Ямбол, Смолян, Попово, Свищов, Шумен, В. Преслав, Лом, Враца, Монтана, Перник, Трън, Велико Търново, Пазарджик, Тетевен, Разград, Хасково и др.;
- ▶ Национална среща „България в творчеството на писатели – представители на етническите общности в България” – Разград;
- ▶ ”Балканска културна матрица и европейски проект” – София;
- ▶ ”Национални култури и европейска идентичност” – София;
- ▶ “Диалог и толерантност в трансформиращите се общества”- София;
- ▶ “Нови технологии в образованието” – София;
- ▶ “Културни права в европейска перспектива” – Благоевград.

II. Организиране, методическо подпомагане и съфинансиране на фестивали, конкурси, прегледи, изяви в сферата на любителското творчество

▶ Пети Международен фестивал на туристическата песен - Горна Оряховица 2006;

▶ Национален конкурс за гайдари и инструментални камерни състави „Вълшебни ритми” – Нови пазар – април 2006 г.;

▶ 41-то издание на традиционния събор за народно творчество „Китна Тракия пее и танцува” – Хасково`2006.;

▶ Балкански фестивал на любителските комедийни състави, пантомима и сатира – Тополовград`2006 г. – 9-16 май 2006 г.;

▶ IX-ти Национален фестивал на любителските театри с международно участие - Каварна`2006.;

▶ Национален фолклорен събор - Рожен`2006;

▶ Фолклорен събор „Пирин пее 2006”;

▶ Традиционен габровски Карнавал;

▶ Пети национален фолклорен фестивал за двугласно пеене – Неделино`2006;

▶ Международен фолклорен фестивал - Кърджали`2006 г.;

▶ Традиционен събор на народното творчество „Мараш пее – 2006”;

▶ Международен фолклорен фестивал „Нишавски хоровод” – Драгоман`2006;

▶ IV-ти Национален събор за автентичен фолклор „Дунавски ритми” – Видин`2006;

▶ Празници „Славейкови дни” – Трявна`2006;

▶ Национален етнофестивал – Несебър`2006;

▶ Национален етнофестивал “България за всички” – Варна`2006;

▶ Национален фестивал за традиционен фолклор „Слънце иде...” – Дрен`2006;

▶ Международен детски фестивал на изкуствата „Лачените обувки - 2006” - Берковица;

- ▶ Детски етнофестивал „Децата на България – заедно за Европа” - Минерални бани`2006;
- ▶ Национален фестивал с международно участие за ромска музика и танц – Стара Загора`2006;
- ▶ Национален етнофестивал – Видин`2006;
- ▶ Международен фестивал “Заедност – децата на Балканите “ – Русе`2006;
- ▶ Втори фестивал на арменската песен и танц “Стара Загора – 2006”;
- ▶ Международен фолклорен фестивал на армянците – “Цигов чарк – 2006”;
- ▶ 80 – години театър “Сундукян” – Втори театрален преглед на арменските любителски театри – София;
- ▶ Преглед на арменските художествени състави – Пловдив`2006;
- ▶ Балканска среща на писателите “Кърджали 2006”.
- ▶ 85-годишен юбилей на композитора Арно Бабаджанян – Хасково;
- ▶ Международния фолклорен фестивал „Витоша` 2006” - София.
- ▶ Националният фолклорен събор „И си носим песента” – Горно Новково, общ. Омуртаг;
- ▶ XII Националният фестивал на любителския исторически филм – Шумен`2006;
- ▶ Отбелязване световния ден на възрастните хора и национален преглед на художествената самодейност на клубовете на пенсионерите – София;
- ▶ Концерт, по случай 100 години от рождението на композитора Стефан Лъондев – Харманли;
- ▶ Културни празници „Поезия и песен на Балкана” – Дряново`2006;
- ▶ Концерт-спектакъл „Да създаваме с песни и танци” – Якимово;
- ▶ Русенски читалищни празници „150 години традицията среща бъдещето” – Русе;

- ▶ Пети национален празник – конкурс на градския песенен фолклор „Ямболска есен 2006”;
- ▶ Преглед на любителските многогласни хорове и групи за народно пеене – Кортен`2006;
- ▶ Международен фестивал на духовната музика – Габрово`2006;
- ▶ Фолклорен събор „Искри от миналото” – гр. Априлци
- ▶ Читалищата в ромските квартали – посредник за интегриране на ромите в българското общество” – София;
- ▶ Проект „С цървулите на баба – в Европа” - с. Копаница, общ. Радомир;
- ▶ Проект „Ромите – този загадъчен народ” – гр. Кърджали – 1000 лв.
- ▶ Проект „Етно-културен празник на ромите - Василица /Ромската Нова година/ в седем града на страната;

Първо полугодие на 2007 г.

I. Организиране и участие в кръгли маси и семинари

- ▶ Международен семинар „Регистри на нематериалното културно наследство” – В. Търново
- ▶ Национален семинар „Предизвикателствата пред читалищата от селските райони” – Павел баня
- ▶ Работни срещи по проблемите на читалищата, културната интеграция на малцинствените общности, регионалната културна политика – Сливен, Смолян, Сандански, Благоевград, Перник, Велико Търново, Павел баня и др.;
- ▶ Конференция „Българската култура – между държавата и пазара” - София
- ▶ Втора Национална среща на Регионалните центрове „Читалища” – София
- ▶ Форум с международно участие „Ценностите на нематериалното културно наследство на обединена Европа – духовен потенциал за реализация на младото поколение” – Смолян

▶ Регионална среща на читалища от югоизточна България – Сливен

II. Организиране, методическо подпомагане и съфинансиране на фестивали, конкурси, прегледи, изяви в сферата на любителското творчество

- ▶ Фестивал „Благолаж” – Габрово
- ▶ Традиционен габровски фестивал - Габрово
- ▶ Фестивал на духовната музика - Габрово
- ▶ Фолклорен празник „Цветница” – Твърдица
- ▶ Международен фестивал на туристическата песен - Горна Оряховица
- ▶ Фолклорни празници „Петропавловски събор” – Горна Оряховица, Лясковец, В. Търново
- ▶ Национална среща на столетните читалища - Горна Оряховица
- ▶ Фолклорен фестивал „От Искър до Тимок” – Белоградчик
- ▶ Национален конкурс за гайдари и инструментални камерни състави „Вълшебни ритми” – Нови пазар
- ▶ Национален конкурс за акордеонисти „Танцуващи клавиши” – Нови пазар
- ▶ Традиционния събор за народно творчество „Китна Тракия пее и танцува” – Хасково
- ▶ Международен цигулков конкурс „Проф. Недялка Симеонова” - Хасково
- ▶ Национален фолклорен фестивал за двугласно пеене – Неделино
- ▶ Традиционен събор на народното творчество „Мараш пее – 2007” - Стралджа
- ▶ Международен фолклорен фестивал „Нишавски хоровод” – Драгоман
- ▶ Конкурс за детски народни изпълнители – Опан
- ▶ Празници „Славейкови дни” – Трявна
- ▶ Национален етнофестивал – Несебър
- ▶ Национален етнофестивал – Варна
- ▶ Национален фестивал за традиционен фолклор „Слънце иде...” – Дрен

- ▶ Международен детски фестивал на изкуствата „Лачените обувки - 2007” Берковица.
- ▶ Националният фолклорен събор „И си носим песента” – с. Горно Новково, общ. Омуртаг
- ▶ Националният фестивал на любителския исторически филм – Шумен
  - ▶ Национален конкурс "Медени звънчета" – Кубрат
  - ▶ Орфически мистерии – Девин
  - ▶ Национален фестивал с международно участие „Софийски вечери на авторската песен” – София
  - ▶ Преглед на любителските многогласни хорове и групи за народно пеене – Кортен
  - ▶ Театрални празници на селския самодееен театър – Кортен
  - ▶ Национален фолклорен конкурс „С песните на Стайка Гъкова” – Карнобат
  - ▶ Международен фолклорен фестивал „БОБ ФЕСТ” – с. Радуил, общ. Самоков
  - ▶ Фестивал за автентичен фолклор – с. Дорково, общ. Ракитово
  - ▶ Симпозиум за съвременно изкуство „В собствен контекст” - Димитровград
  - ▶ Фолклорен фестивал „Заедно на Гергьовден” – с. Горски извор, общ. Димитровград
  - ▶ Международен фестивал на класическата китара „Акад. М.Големинов” –Кюстендил
  - ▶ Национален конкурс за цигулари ”Д.Петков” – Пловдив
  - ▶ Международен клавирен конкурс „ Франц Шуберт” – Русе
  - ▶ Международен конкурс за изпълнение на немска и австрийска музика – Бургас
  - ▶ Театрален фестивал – Тополовград и Община Тополовград
  - ▶ Театрален фестивал – Каварна
  - ▶ Театрални празници – Трявна
  - ▶ Международен фолклорен фестивал „Танци край Дунава” – Видин
  - ▶ Детски етнофестивал – Организатор: Община Минерални бани
  - ▶ Международен фестивал за млади изпълнители – Варна

- ▶ Балканска среща на писателите – Организатор: Община Кърджали
- ▶ Регионална среща „Читалищата – предизвикателства” – Община Сливен

- ▶ Международен фолклорен фестивал „Витоша” – София
- ▶ ”Бард – фест” – Ловеч
- ▶ Детски фолклорен фестивал - Силистра
- ▶ Фолклорен фестивал „Божурите” – Кубрат
- ▶ Фестивал „Балкана пее и разказва” – Котел, Дряново, Твърдица, Елена

- ▶ Национален фестивал на мъжките фолклорни групи – Разлог
- ▶ Международен фолклорен фестивал „Малешево пее и танцува”- Струмяни

- ▶ Фестивал „Мини филм”- Попово
- ▶ Фестивал „Света Богородица -достойно естъ” – Поморие
- ▶ ”Орфееви празници” – Смолян
- ▶ Конкурс – Лятна академия - с. Широка лъка, общ. Смолян
- ▶ Фестивал „Македония фолк” - програма за автентичен фолклор – Благоевград

- ▶ Международен детски фестивал за сценично изкуство – Балчик
- ▶ Празници на духовите оркестри – Оряхово
- ▶ Събор на българската книга и читалищното дело – София
- ▶ Общински събор”Среща на три поколения” – Ружинци
- ▶ Ден на миньора – Мадан
- ▶ Международен детски фолклорен танцов фестивал „Приятелство без граници - Сливен

- ▶ Етно-културен празник Василица /Ромската Нова година/ - в шест града на страната

- ▶ Детски фолклорен събор „Върбова свирка свири” – Болярово
- ▶ Втори детско-юношески театрален фестивал „Приказка за теб” – Варна

- ▶ Международен младежки фестивал-конкурс „Фолклор без граници” – Добрич
- ▶ Фестивал „Ритмите и песните на Лудогорието” – Разград

- ▶ Международна театрална среща на представители на любителските театри – Велинград
- ▶ Традиционен събор на каракачаните в България – Сливен
- ▶ Традиционни празници „Празник на курорта, минералната вода и Балкана” – Вършец
- ▶ Областен преглед на любителското творчество – Варна
- ▶ „Шопски събор” – София
- ▶ Национален конкурс за изпълнители на тамбура на името на Руско Стефанов – Сунгурларе
- ▶ Международен детски фестивал на изкуствата „ТРИКСИ” – Балчик
- ▶ Летни Музикални вечери – Вароша`2007 - Благоевград
- ▶ Трети фестивал на арменското танцово изкуство – Ст. Загора
- ▶ Национален етнофестивал – Видин
- ▶ Фестивал на сватбарската музика – Раднево
- ▶ Национален фестивал за ромска музика – Ст. Загора
- ▶ Международен фолклорен фестивал – Варна
- ▶ Международен фолклорен фестивал – Бургас
- ▶ Международен фолклорен фестивал – В. Търново
- ▶ Международен фолклорен фестивал – Пловдив
- ▶ Преглед на художествената самодейност на пенсионерите - София